

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

ZAKLUCZYĆ

il. Paweł Jaroński

ZAKLUCZYĆ? A nie po prostu ZAMKNAĆ? Czasownik ZAMKNAĆ to słowo poprawne zawsze i wszędzie, tzn. możemy go użyć w każdym tekście i będzie zrozumiałe i odpowiednie. ZAKLUCZYĆ – mające takie samo znaczenie jak ZAMKNAĆ – jest słowem z języka regionalnego i ma ciekawą historię. Pierwotnie słowo ZAKLUCZYĆ ‘zamknąć na klucz’ – w różnych wariantach fonetycznych – było używane na całej Słowiańszczyźnie i do dziś pozostało w wielu językach słowiańskich. W dawnej postaci dotrwało do czasów obecnych również w niektórych dialektach Polski (Wielkopolska, Pomorze), ale w tzw. polszczyźnie literackiej zostało już dawno zapomniane (ostatnim słownikiem, który je notuje, jest XIX-wieczny „Słownik języka polskiego” S.B. Lindego). W XX-wiecznej polszczyźnie potocznej ZAKLUCZYĆ to rusycyzm. Zapożyczyliśmy bowiem to słowo wtórnie – z rosyjskiego заключить [zakl’učit’] ‘uwięzić; zakończyć; zawrzeć; wywnioskować’. Stosowanie – nawet w potocznej polszczyźnie – czasownika ZAKLUCZYĆ w znaczeniu ‘zamknąć kogoś na klucz, uwięzić’ (np. Milicja zakluczyła go za jazdę po pijanemu) lub ‘zakończyć’ (np. Warto by już zakluczyć tę sprawę) nie zyskało jednak aprobaty normatywnej i zostało uznane za błąd leksykalny.